

klasser

En av de saker som upprört mig mest på senare tid i min egenskap av demokratisk socialist är ett utspel från ledningen för SJ, hela svenska folkets järnväg.

SJ-ledningen aktade inte för rov att föreslå att två nya klasser skulle inrättas på tågen utöver de båda som redan finns. Den ena skulle vara speciellt exklusiv och bekväm, sades det, så att resenärerna kunde arbeta effektivt under färden. Den andra skulle vara i stort sett utan service, och på den skulle man kunna resa för ett synnerligen lågt pris.

Jag vet inte vilket som är mest betänkligt, den lyxiga snobbklassen eller den billiga.

Ur socialistisk synvinkel är det fullkomligt häpnadsväckande att bara komma på tanken på en lyxklass. Till yttermera visso uttryckligen avsedd för affärsmän, företagsledare mfl – alltså för det kapitalistiska systemets värsta exploatörer, som ju tyvärr alltfört finns kvar. SJ är ju ändå en socialistisk inrättning såtillvida som den innehar monopolställning. Om man åtminstone hade motiverat sitt förslag med att främst ombudsmännen i det socialdemokratiska partiet, LO och TCO, dvs företrädarna för de progressiva och samhällsförbättrande organisationerna, kunde ha fördelar med en sådan tågklass! Då kunde man haft förståelse för bevekelsegrunderna. Men nu – inte en stavelse om våra parti- och fackförbundsanställdas behov!

Lika grotesk är alltså idén med en speciellt billig tågklass. Hur utpekade skulle inte de stackars resenärer känna sig som tvingades frekventera den! Det skulle vara ingenting mindre än ett hån mot alla Partiets jämlikhetssträvanden.

Inrättandet av två nya klasser på tågen skulle vara höjden av reaktionär konservatism. Självfallet är det däremot enbart radikalt och reformistiskt att låta det vara som det är med en klass för vanligt folk och en för de socialistiskt inriktade ombudsmännen i våra folkrörelser. Att sedan en del företrädare för de simpla profit- och utsugarintressena också förekommer där får man väl till nöds acceptera, i väntan på att vår regering med löntagarfonderna skall ta över successivt och därmed slå undan benen på dem.

Jag fruktar dock att SJ-ledningens hugskott är så ideologiskt infekterat att det tillkommit av omsorg om den s k valfriheten. Den har vi socialister givetvis inte mycket till övers för. Skall den över huvud taget förekomma bör den i princip förbehållas partiarbetare och likställda. Därför vill jag i stället förordade att man nu på bred front angriper det överdrivna väljandet i samhället.

Se på livsmedelsbutikerna! Där räcker det inte med fyra sorters kött. Där saluförs en mängd varor från den dyra oxfilén till den billiga blodpuddingen. Dessa

produkter och många andra bör naturligtvis förbjudas. Det räcker så väl med skinka och köttfärs.

På motsvarande sätt förhåller det sig med fisken. Rökt ål och rökt lax jämsides med vanlig, orensad torsk! Nej, låt oss bums ta bort de rikas överflödskonsumtion genom att gallra ut och förbjuda allt sådant som inte tillfredsställer medborgarnas sanna behov!

Gå in i en herr- eller damekipering! De formligen utstrålar fåfänga, flärd och överflöd. Kvaliteterna och modellerna skiftar enormt. Inga som helst ansatser till enhetsklädsel. Vad är det för slöseri? Vad är det för jämlikhet? Vad är det för socialism? Ingen alls, vill jag påstå!

På område efter område kan man finna samma ideologiska avvikelser som dem som präglade SJ-ledningens förstockade förslag om två nya klasser på tågen. Sannerligen, det återstår mycket innan det socialistiska samhället är förverkligat. Skall det målet nås är det inte nya klasser utan klasskamp vi behöver!

Matti Häggström